

PRILAGODBA SADRŽAJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM U KULTURI

**PRIJEDLOZI ZA IZRADU PLANA RAZVOJA KULTURE JEDINICA
LOKALNE SAMOUPRAVE ISTARSKE ŽUPANIJE U DOMENI
PRILAGODBE SADRŽAJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM**

Udruga Metamedij provela je od 17. do 23. kolovoza javno savjetovanje te na taj način istaknula potrebnu aktivnog uključivanja što šireg kruga građana i drugih sudionika u donošenje propisa i dokumenata, čime bi se povećala kvaliteta i učinkovitost njihove primjene.

U sklopu projekta „U istom filmu – korak dalje“, koji je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova, izrađeni su prijedlozi za izradu Plana razvoja kulture Grada Pule u domeni prilagodbe sadržaja za osobe s invaliditetom.

Prijedlozi su nastali na temelju rezultata dvaju istraživanja na navedenu temu te zaključaka konferencije Korak do kulture.

Na osnovu navedenog, izrađen je i ovaj dokument koji nudi prijedloge za razvoj jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji, u području prilagodbe kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju.

Cilj 1: Prilagodba i pristupačnost kulturnih sadržaja

Mjere:

- razvijati univerzalni dizajn kako bi kulturni sadržaji bili pristupačni različitim skupinama građana, uključujući osobe s invaliditetom
- osigurati fizičku pristupačnost ustanova kulture, prostora i događaja putem instalacije rukohvata, rampi, dizala, prijevoza te drugih prilagodbi
- osigurati razumnu prilagodbu prema individualnim potrebama, kao što su asistivne tehnologije ili posebna podešavanja za osobe s različitim vrstama invaliditeta

Cilj 2: Uključivanje djece i mladih s teškoćama u razvoju u kulturne aktivnosti

Mjere:

- razvijati specifične programe, radionice i događaje prilagođene potrebama djece i mladih s teškoćama u razvoju
- osigurati stručnu podršku i prilagodbe kako bi se omogućilo sudjelovanje i razvoj kreativnih sposobnosti ove ciljne skupine
- uključiti škole, obrazovne ustanove i aktore u kulturi u promociju i organizaciju kulturnih aktivnosti prilagođenih djeci i mladima s teškoćama u razvoju

Cilj 3: Edukacija i svijest o potrebama ranjivih skupina

Mjere:

- edukacija djelatnika u kulturi o primjeni univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe
- razvijanje senzibiliteta prema potrebama ranjivih skupina kako bi se osigurala pravična i inkluzivna kultura
- organizacija događaja, konferencija i radionica za razmjenu iskustava i dijalog između kulturnih djelatnika, stručnjaka i predstavnika ranjivih skupina

Cilj 4: Nadzor implementacije i osnivanje savjetodavnog tijela

Mjere:

- osnivanje savjetodavnog tijela za praćenje i nadzor implementacije kulturnih politika u području prilagodbe sadržaja za osobe s invaliditetom
- imenovati savjetodavno tijelo koje čine predstavnici kulturnog sektora, stručnjaci za osobe s invaliditetom te same osobe s invaliditetom.
- redovito organizirati sastanke savjetodavnog tijela kako bi se analizirali rezultati, prepoznale prepreke i osmislile nove strategije za daljnje unaprjeđenje pristupačnosti kulturnih sadržaja
- savjetodavno tijelo može pružiti povratne informacije, sugestije i konkretne prijedloge za poboljšanje prilagodbe sadržaja i aktivnosti za osobe s invaliditetom.

S ciljem stvaranja inkluzivnog društva izrađene su i *Smjernice* koje promoviraju razvoj pristupačnosti kroz primjenu univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe u pripremi, organizaciji i izvođenju kulturno – umjetničkih radionica namijenjenih djeci i mladima kako bi se u njih mogli, na ravnopravnoj osnovi s ostalima, uključiti i djeca i mladi s teškoćama u razvoju. Nadamo se da će spomenute *Smjernice* ukloniti barem dio prepreka te osnažiti udruge, institucije i pojedince da u svoje kulturne aktivnosti uključe i osobe s invaliditetom.

U nastavku slijedi primjer razrađenih prijedloga ciljeva i mjera za razvoj kulture jedinice lokalne samouprave Istarske županije. Uključeni su i prijedlozi prikupljeni na javnom savjetovanju Grada Pule, a nisu isključivi za primjenu samo u sklopu Grada Pule.

CILJ : Ojačati kapacitete kulturnih profesionalaca i potaknuti sinergijsko djelovanje kulturnog sektora

Sa ciljem jačanja kapaciteta kulturnih profesionalaca, nastojimo osigurati da kulturni profesionalci steknu adekvatno znanje i vještine za stvaranje pristupačnih sadržaja. U tu svrhu, izradili smo metodološke smjernice koje nude jasne korake za prilagodbu programa kreativnih radionica i organizaciju senzornih kino projekcija. Ove smjernice rezultat su suradnje stručnjaka za inkluziju i kulturnih profesionalaca te su osmišljene kako bi olakšale proces prilagodbe kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom.

U nastavku je navedena nekolicina primjera implementacije navedenih mjera:

- Edukacija i osnaživanje kulturnih profesionalaca: Organizirati radionice, seminare i obuke za kulturne profesionalce o principima univerzalnog dizajna, prilagodbi sadržaja za osobe s invaliditetom te specifičnim potrebama različitih skupina osoba s invaliditetom. Time se osigurava da stjecanje potrebnog znanja i vještina za stvaranje inkluzivnih kulturnih sadržaja
- Integracija stručnjaka za inkluziju: Potrebno je uključiti stručnjake za inkluziju u proces planiranja, razvoja i provedbe kulturnih programa. Ovi stručnjaci mogu poslužiti kao izvor vrijednih smjernica i podrške, kako bi se osiguralo da prilagodbe zadovoljavaju potrebe osoba s invaliditetom
- Kreiranje pristupačnih sadržaja: Korištenjem razrađenih metodoloških smjernica za prilagodbu sadržaja, kako bi se stvorili pristupačni kulturni sadržaji, poput radionica ili senzornih kino projekcija. Smjernice mogu poslužiti kao korisan alat za kulturne profesionalce prilikom planiranja i implementacije vlastitih programa
- Suradnja s udrugama i organizacijama osoba s invaliditetom: Potrebno je uključiti udruge i organizacije koje zastupaju interese osoba s invaliditetom u proces planiranja i provedbe kulturnih sadržaja. Suradnja će osigurati stvaranje sadržaja koji su zaista prilagođeni potrebama ciljnih skupina

- Praćenje i evaluacija: Redovito praćenje provedbe prilagodbi i analiza povratnih informacija od sudionika s invaliditetom, s ciljem identifikacije uspjeha i izazova. Evaluacija će pridonijeti kontinuiranom poboljšanju pristupa i prilagodbi
- Promocija inkluzivnih kulturnih sadržaja: Aktivna komunikacija o inkluzivnim kulturnim sadržajima putem različitih medija, kako bi se privukla šira publiku. Promocija će pomoći podizanju svijesti o pristupačnosti i važnosti inkluzivnih kulturnih događaja

Kroz navedene implementacijske korake, svrha je osnažiti kulturne profesionalce, educirati o prilagodbama i potrebama osoba s invaliditetom te potaknuti suradnju unutar kulturnog sektora, kako bi se postigla pristupačnost i inkluzivnost kulturnih sadržaja. Primjena ovih smjernica omogućit će kulturnim profesionalcima kreativni pristup prilagodbi svojih programa, uzimajući u obzir specifične potrebe različitih skupina. Posljedično će rezultirati kvalitetnijim i pristupačnijim kulturnim sadržajima koji su osmišljeni na način da ih mogu uživati svi građani, bez obzira na njihove sposobnosti. Također, ovim pristupom potiče se sinergija između kulturnih profesionalaca i stručnjaka za inkluziju, koja će rezultirati bogatijim kulturnim iskustvima za sve građane. Kroz spomenutu suradnju, kulturni sektor postaje otvoreniji i osjetljiviji na potrebe ranjivih skupina, doprinoseći širem cilju ojačavanja kapaciteta kulturnih profesionalaca te stvaranju pravednije i inkluzivnije kulturne scene. Ovakva praksa također potiče dijalog i razmjenu znanja među kulturnim profesionalcima, stvarajući dinamično okruženje za kulturno stvaralaštvo.

CILJ: Unaprijediti upravljanje i financiranje kulture

Važno je istaknuti da prilagodba kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom iziskuje povećana financijska sredstva za fizičke prilagodbe i edukaciju kulturnih djelatnika.

Ovaj prijedlog moguće je dodatno obrazložiti kroz konkretne korake i mjere, kako bi se osigurala adekvatna financijska potpora prilagodbi kulturnih sadržaja. Za postizanje cilja: Unaprijediti upravljanje i financiranje kulture, a u kontekstu prilagodbe kulturnih sadržaja predlažemo sljedeće:

- Povećanje financijske alokacije: U proračunu je potrebno izdvajanje dodatnih financijskih sredstava koja će biti namijenjena za povećanje dostupnosti kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom. Shodno tome, biti će pokriveni troškovi fizičkih prilagodbi prostora, nabavke asistivnih tehnologija te edukacije kulturnih djelatnika
- Bodovanje prilagodbe u kriterijima za financiranje: U kriterijima za dodjelu financiranja kulturnim projektima nužan je dodatni naglasak na prilagodbu sadržaja za osobe s invaliditetom kao važan faktor. Projekti koji uključuju prilagodbu trebaju dobiti dodatne bodove prilikom evaluacije prijave, čime se potiče kulturne aktere da aktivno razmišljaju o inkluzivnosti svojih projekata
- Uvođenje nove budžetne linije: Razmatranje mogućnosti osnivanja nove budžetne linije isključivo za financiranje kulturnih projekata i programa usmjerenih na prilagodbu sadržaja za osobe s invaliditetom. Ova budžetna linija olakšava praćenje i transparentno upravljanje sredstvima namijenjenim inkluzivnim kulturnim aktivnostima
- Odbor za nadzor prilagodbe: Osnivanje neovisnog odbora koji će nadzirati provedbu projekata financiranih iz nove budžetne linije ili projekata koji su dobili dodatne bodove za prilagodbu. Ovaj odbor će osigurati da sredstva budu korisno utrošena i da se prilagodbe provode sukladno planiranim aktivnostima
- Periodično izvještavanje: Kulturnim akterima kojima budu financirani projekti s prilagodbom trebaju bi biti obavezni periodično izvještavati o napretku i provedbi prilagodbi. Ovo omogućava transparentnost i pravovremeno interveniranje u slučaju eventualnih problema

Spomenuti sustav omogućuje, ne samo prilagodbu kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom, već i transparentno i učinkovito upravljanje financijskim resursima. Osim toga, potiče kulturne aktere da aktivno razmišljaju o inkluzivnosti i stvaraju kulturne programe koji su dostupni svima, čime se postiže cilj unapređenja upravljanja i financiranja kulture.

CILJ: Ojačati suradnju unutar kulturnog sektora

Valja naglasiti da prilagodba kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom zahtijeva suradnju različitih kulturnih institucija, kako bi se osigurala koordinacija i dostupnost istih.

U kontekstu cilja ojačavanja suradnje unutar kulturnog sektora, prilagodba kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom predstavlja ključan faktor u promicanju inkluzivnosti i pristupačnosti kulture.

Ostvarivo je na sljedeće načine:

- Interinstitucijska suradnja: Osiguranje aktivne suradnje između različitih kulturnih institucija, poput što su muzeja, galerija, kazališta i glazbenih dvorana. Navedeno uključuje zajedničko planiranje i organiziranje događaja koji su prilagođeni osobama s invaliditetom
- Razmjena resursa i znanja: Kulturne institucije mogu dijeliti svoje resurse i znanje kako bi se olakšala prilagodba sadržaja. Primjerice, institucije koje već imaju iskustva u prilagodbi mogu podijeliti svoje najbolje prakse s drugima
- Koordinacija događaja: Kulturne institucije mogu surađivati kako bi se osiguralo da kulturni događaji budu pristupačni i inkluzivni. To uključuje i usklađivanje rasporeda događaja kako bi se izbjegla preklapanja i omogućilo sudjelovanje osoba s invaliditetom u što većem broju.
- Gostujući programi: Razvijanje gostujućih programa koji se odvijaju na više lokacija, kako bi se osigurala ravnomjerna dostupnost kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom diljem grada
- Zajedničke edukacije: Organizirati zajedničke edukativne programe za kulturne profesionalce s ciljem osvještavanja važnosti prilagodbe i inkluzivnosti te kako bi se razmijenila iskustva i znanja.

Osim toga, važno je naglasiti prijedlog osnivanja savjetodavnog tijela kojim bi se dodatno pojačala suradnja unutar kulturnog sektora. Savjetodavno tijelo tad će poslužiti kao centralna točka za koordinaciju, razmjenu informacija i osmišljavanje strategija za unapređenje pristupačnosti kulturnih sadržaja. Uključivanje predstavnika kulturnog sektora, stručnjaka za inkluziju i samih osoba s invaliditetom osigurava raznolike perspektive i zajamčeno unapređenje

inkluzivnih kulturnih inicijativa. Redovni sastanci i analiza rezultata omogućuju pravodobne korekcije i usklađivanje s potrebama zajednice. Neminovno, suradnja postaje ključna za postizanje pristupačne i inkluzivne kulturne scene.

CILJ: Poticati suradnju između kulturnog sektora i obrazovnih institucija

Ukazali bismo na važnost uključivanja škola i obrazovnih institucija u organizaciju kulturnih aktivnosti za djecu i mlade s teškoćama te na koji način to podržava cilj uključivanja spomenute skupine u kulturni život. Integracija djece i mladih s teškoćama u razvoju u kulturni život grada zahtijeva čvrstu suradnju između kulturnog sektora i obrazovnih institucija. Uključivanje odgojno-obrazovnog sustava u organizaciju kulturnih aktivnosti za ovu ciljnu skupinu ima iznimno pozitivan utjecaj na njihov emocionalni, kognitivni i socijalni razvoj. Povezivanje ovog cilja s prilagodbom kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom postavlja temelj za inkluzivno okruženje.

Navedeno je moguće ostvariti na sljedeće načine:

- Obrazovne ustanove kao partneri: Uključivanje obrazovnih institucija kao partnere u organizaciju kulturnih aktivnosti omogućava direktnu komunikaciju s ciljnom skupinom. Ovakvo partnerstvo osigurava bolje razumijevanje potreba i interesa djece i mladih s teškoćama u razvoju, što omogućava usmjeravanje kulturnih sadržaja prema njihovim specifičnim potrebama
- Prilagodba sadržaja prema različitim potrebama: Ovisno o vrsti teškoća i potrebama djece i mladih, kulturni sadržaji se mogu prilagoditi. Osim fizičke pristupačnosti, organizatori kulturnih događaja mogu osmisliti prilagodbe poput audiodeskripcija za osobe oštećena vida ili asistivnih tehnologija i sadržajne prilagodbe za osobe s intelektualnim teškoćama
- Razmjena iskustava i suradnja: Organizacija događaja, konferencija i radionica za razmjenu iskustava između kulturnih djelatnika, stručnjaka i predstavnika obrazovnih institucija ključno je za unapređenje kulturnih sadržaja za djecu i mlade s teškoćama u razvoju. Ovi događaji omogućuju razgovor o uspješnim praksama, prepoznavanju izazova te zajedničkom osmišljavanju rješenja

- Radionice i edukacije: Organizacija edukativnih radionica za kulturne djelatnike i nastavnike može poboljšati njihovu osviještenost o inkluzivnim pristupima. Edukacija o različitim teškoćama i načinima prilagodbe može rezultirati kvalitetnijim i pristupačnijim kulturnim sadržajima
- Unapređenje socijalne interakcije: Kulturni događaji koji uključuju sve skupine djece i mladih omogućavaju stvaranje veza i prijateljstava između različitih zajednica mladih. Time se potiču razumijevanje, poštovanje različitosti te osjećaj pripadnosti zajednici.

Cilj navedenih prijedloga je unapređenje suradnje između kulturnog sektora i obrazovnih institucija s prilagodbom kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom, čime se stvara temelj za inkluzivan i raznolik kulturni život. Posljedično se dodatno proširuje spektar mogućih korisnika i prilagođenih pristupa kulturi koji bi obuhvaćao i učenike s teškoćama u razvoju u redovitim i posebnim programima odgoja i obrazovanja.

CILJ: Povećati dostupnost kulture i umjetnosti lokalnoj zajednici i ostalim posjetiteljima

Implementacija mjera kojeg nudimo u Cilju 3 ("*Edukacija i svijest o potrebama ranjivih skupina*") značajno će pridonijeti povećanju dostupnosti kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine. Kroz ove mjere, stvorit će se inkluzivno kulturno okruženje koje omogućava svim građanima i posjetiteljima da sudjeluju u kulturnim aktivnostima, neovisno o njihovim sposobnostima ili potrebama.

To je moguće postići na sljedeće načine:

- Edukacija kulturnih djelatnika o primjeni univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe: Ova mjera osigurava da kulturni djelatnici razumiju princip univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe. To će rezultirati stvaranjem kulturnih sadržaja i prostora koji su pristupačni i dragocjeni za sve, uključujući i osobe s invaliditetom. Edukacija će osvijestiti

- potrebu za prilagodbama koje će omogućiti ljudima s različitim sposobnostima da se osjećaju dobrodošlima i uključenima
- Razvijanje senzibiliteta prema potrebama ranjivih skupina: Mjera će potaknuti senzibilizaciju i svijest među kulturnim djelatnicima o potrebama osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina. Osvješćivanje o potrebama doprinijet će stvaranju okruženja u kojem se pristup kulturnim sadržajima shvaća kao pravo za sve, neovisno o osobnim sposobnostima
 - Organizacija događaja, konferencija i radionica za razmjenu iskustava i dijaloga: Organizacija navedenih događaja omogućit će kulturnim djelatnicima, stručnjacima i predstavnicima ranjivih skupina da se međusobno upoznaju i razmjene iskustva. Ovaj dijalog će doprinijeti dubljem razumijevanju potreba i izazova te pružiti priliku za zajedničko razmatranje inovativnih rješenja za povećanje pristupačnosti kulturnim sadržajima.

Sve ove mjere zajednički stvaraju integrirani pristup osiguravajući prilagodbu kulturnih sadržaja svim skupinama građana, uključujući osobe s invaliditetom. Također, ove mjere doprinijet će širenju svijesti o inkluzivnosti među širom zajednicom, stvarajući podržavajući kulturni okvir koji promiče pristupačnost i uključenost za sve.

CILJ: Ojačati ulogu djece i mladih u kulturnom životu

Implementacija mjera koje nudimo u Cilju 2 (*Uključivanje djece i mladih s teškoćama u razvoju u kulturne aktivnosti*) omogućit će djeci i mladima s teškoćama u razvoju sudjelovanje u kulturnom životu i doprinijeti ostvarenju ovog cilja. Time postavljamo temelje za sveobuhvatan i inkluzivan kulturni život koji obuhvaća sve članove zajednice, uključujući djecu i mlade s teškoćama u razvoju. Mjere će biti ključne u osiguravanju da spomenuta ciljna grupa ima pristup raznovrsnim kulturnim sadržajima te da ima priliku aktivno sudjelovati u kulturnom životu.

Predložene mjere doprinose ostvarenju tog cilja na sljedeće načine:

- Razvijanje specifičnih programa, radionica i događaja: Kreiranje posebnih kulturnih programa, radionica i događaja prilagođenih potrebama djece i mladih s teškoćama u razvoju omogućuje da se izraze, razvijaju kreativne sposobnosti i stvaraju osobne veze s kulturom. Ovakvi programi osiguravaju da kulturni sadržaji budu pristupačni i relevantni za svih
- Osiguravanje stručne podrške i prilagodbe: Prilagodbe kulturnih aktivnosti prema individualnim potrebama omogućuju djeci i mladima s teškoćama da se uključe na način koji im odgovara. Pružanje stručne podrške, kao i korištenje asistivnih tehnologija i drugih prilagodbi, osigurava da svaki pojedinac može iskoristiti puni potencijal kulturnih sadržaja.
- Uključivanje obrazovnih ustanova i aktera u kulturi: Suradnja između kulturnih institucija, obrazovnih ustanova i aktera u kulturi osigurava kontinuiranu podršku i sudjelovanje djece i mladih s teškoćama u kulturnim aktivnostima. Ova suradnja potiče inkluziju i pomaže u osiguravanju da kulturni sadržaji budu pristupačni i podržavaju njihov razvoj.
- Dodatno, naglasak može biti stavljen na korisnost metodoloških smjernica razrađenih u projektu "U istom filmu - korak dalje". Ove smjernice pružaju praktične upute za prilagodbu kulturnih sadržaja kako bi bili pristupačni osobama s teškoćama, olakšavajući kulturnim profesionalcima da stvaraju inkluzivna iskustva. Korištenje smjernica biti će značajna podrška implementaciji mjera u okviru Cilja 2, osiguravajući da svaka aktivnost bude prilagođena i učinkovita za ciljanu skupinu.

CILJ: Ojačati svijest lokalne zajednice o važnosti baštine

Prilagodba kulturne baštine za osobe s invaliditetom omogućava veći broj ljudi da sudjeluje u interpretaciji, učenju i uživanju u kulturnim vrijednostima koje lokalna zajednica posjeduje.

Ove mjere mogu doprinijeti ostvarenju Cilja 1 na sljedeće načine:

- Prilagodba fizičke dostupnosti: Uklanjanje fizičkih prepreka u objektima baštine ključno je kako bi osobe s invaliditetom mogle nesmetano posjećivati i istraživati kulturne lokalitete. Ovo, ne samo da omogućava njihovu inkluziju, već i šalje snažnu poruku lokalnoj zajednici o važnosti pristupačnosti i ravnopravnosti
- Edukacija i osvještavanje: Organizacija edukativnih programa, radionica i događaja posvećenih prilagodbi kulturne baštine za osobe s invaliditetom doprinosi većem razumijevanju šire javnosti o potrebama i izazovima s kojima se suočavaju ova osjetljiva skupina. Kroz ove aktivnosti, lokalna zajednica postaje svjesna važnosti inkluzivnosti i pristupačnosti
- Dijalog i participacija: Organizacija dijaloga između predstavnika osoba s invaliditetom, kulturnih stručnjaka i lokalne zajednice stvara prostor za razmjenu ideja, iskustava i potreba. Dijalog omogućava prilagodbu kulturne baštine na način koji odražava stvarne potrebe i doprinosi osnaživanju osoba s invaliditetom
- Naglasak na uklanjanju fizičkih prepreka posebno je važan jer mnogi kulturni objekti trenutno nisu pristupačni osobama s invaliditetom. Uključivanje raznih prilagodbi, a posebice rampa na ulazu, rukohvati, liftovi i prijevoz, osigurat će da osobe imaju jednaku priliku za istraživanje i doživljavanje kulturne baštine, kao i svi ostali. Time se također šalje jasna poruka o važnosti uključivosti i ravnopravnosti u kulturnom životu zajednice.

Apeliranje na prilagodbu kulturne baštine za osobe s invaliditetom ne utječe samo na lokalno stanovništvo, već ima potencijal i da obogati iskustva i zadovoljstvo svih posjetitelja i turista koji dolaze u grad.

Kroz implementaciju naših prijedloga, vezanih za pristupačnost i inkluziju u kulturnim lokalitetima, ne samo da se pokazuje angažman prema inkluzivnosti, već se stvara i atraktivno iskustvo za sve:

- Turistička atraktivnost: Pristupačnost kulturnim mjestima značajno povećava privlačnost grada za turiste koji imaju različite razine pokretljivosti. Turisti koji se suočavaju s teškoćama u kretanju također će imati priliku upoznati bogatu kulturnu baštinu, što značajno poboljšava ukupno iskustvo boravka
- Društvena odgovornost: Uvođenje pristupačnosti u kulturnu baštinu, ne samo da odražava pažnju prema potrebama osoba s invaliditetom, već i potiče društvenu odgovornost prema svim pojedincima, neovisno o njihovim sposobnostima. To doprinosi pozitivnom dojmu grada kao inkluzivnog i gostoljubivog okruženja
- Edukacija i svijest: Turistički objekti s prilagođenom pristupačnošću također služe kao edukativni alati za posjetitelje, podižući svijest o potrebama i izazovima osoba s invaliditetom. Navedeno educira posjetitelje i pomaže da razviju senzibilitet prema inkluziji, što je korisno za njihova buduća putovanja i interakcije.

Ukratko, prilagodba kulturne baštine za osobe s invaliditetom predstavlja šire pozitivne učinke na lokalnu zajednicu i turističku privlačnost. Povećanje pristupačnosti, ne samo da doprinosi inkluziji lokalnih građana, već i stvara dojmljivo iskustvo za posjetitelje i turiste. Ovaj pristup odražava angažman grada prema ravnopravnosti i omogućuje svima da se osjećaju dobrodošlima i uživaju u bogatom kulturnom nasljeđu.

U nastavku slijedi i prijedlog Cilja 4: *Nadzor implementacije i osnivanje savjetodavnog tijela* koji je već ranije spomenut puta. Predlažemo da savjetodavno tijelo bude predstavljeno kao horizontalna mjera. S obzirom na to da je prilagodba kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine važna komponenta, savjetodavno tijelo će poslužiti kao koordinirani pristup i nadzor osiguravajući dosljednu provedbu i unapređenje pristupačnosti na svim razinama kulturnog razvoja.

Prijedlog horizontalnog Cilja 4: *Nadzor implementacije i osnivanje savjetodavnog tijela*

Mjere:

- osnivanje savjetodavnog tijela za praćenje i nadzor implementacije kulturnih politika u području prilagodbe sadržaja za osobe s invaliditetom
- sastavljanje savjetodavnog tijela koje čine predstavnici kulturnog sektora, stručnjaci za inkluziju i same osobe s invaliditetom
- redovito organiziranje sastanaka savjetodavnog tijela, kako bi se analizirali rezultati, prepoznale prepreke i osmislile nove strategije za daljnje unapređenje pristupačnosti kulturnih sadržaja
- savjetodavno tijelo pruža povratne informacije, sugestije i konkretne prijedloge za poboljšanje prilagodbe sadržaja i aktivnosti za osobe s invaliditetom.

Ovaj horizontalni pristup ima nekoliko prednosti:

- Sveobuhvatnost: Implementacija mjera prilagodbe kulturnih sadržaja treba biti koordinirana i sveobuhvatna, obuhvaćajući sve prioritete. Savjetodavno tijelo će se pobrinuti da se pristupačnost integrira u sve aspekte kulturnog razvoja grada
- Sinergija: Ovaj pristup potiče suradnju između različitih kulturnih institucija i sektora. Savjetodavno tijelo će omogućiti razmjenu informacija i najboljih praksi između različitih prioriteta i sektora, što rezultira sinergijskim učincima
- Kontinuirani nadzor i poboljšanja: Redoviti sastanci savjetodavnog tijela omogućit će praćenje napretka i prepoznavanje prepreka. Tijelo će biti odgovorno za osmišljavanje novih strategija i prilagodbi kako bi se osigurala stalna unapređenja
- Inkluzivnost: Uključivanje predstavnika kulturnog sektora, stručnjaka za inkluziju i samih osoba s invaliditetom u savjetodavno tijelo osigurava raznolike perspektive i osigurava da su potrebe svih ciljnih skupina uzete u obzir
- Postavljanjem savjetodavnog tijela kao horizontalne mjere, demonstrirat će se posvećenost angažmanu prema inkluzivnoj kulturi i pristupačnosti, neovisno o specifičnom prioritetu ili cilju unutar razvoja kulture. Ova horizontalna mjera osigurava da se napore usmjeri prema ostvarenju sveobuhvatne i dosljedne pristupačnosti kulturnih sadržaja za sve građane i posjetitelje

Ove javnopolitičke smjernice namijenjene su prvenstveno tvorcima javnih politika te donositeljima odluka, koji ih mogu koristiti pri donošenju kvalitetnih odluka i rješenja za poboljšanje javnih politika kojima se smjernice bave. Smjernice su namijenjene i drugim dionicima u kulturi, stručnoj javnosti, građanima, građanskim inicijativama te organizacijama civilnog društva.

Izvori;

- Marković, V. (2023). *Uključenost djece i mladih s teškoćama u razvoju u kulturne sadržaje - prikaz rezultata istraživanja provedenog u okviru projekta "U istom filmu - korak dalje"*. Konferencija „Korak do kulture”, Udruga za razvoj audiovizualne umjetnosti Metamedij, Pula.
- Tonković Ž., Krolo K. (2023.) *Pristup kulturi i kulturne potrebe osoba s invaliditetom: rezultati kvalitativnog istraživanja provedenog u okviru projekta "U istom filmu - korak dalje"*, Udruga za razvoj audiovizualne umjetnosti Metamedij, Pula.
- <https://metamedia.hr/odrzana-konferencija-korak-do-kulture-u-gradskoj-knjiznici-i-ci-taonici-pula/> (Pula, 13.08.2023.)